

Povzetek

Spreminjanje zakona o RTV je potrebno vedno obravnavati skozi prizmo, ali vlogo javnega servisa krepi ali ne. Aktualne predloge sprememb treh medijskih zakonov je razumeti predvsem tako, kot da se želi RTV Slovenija drastično finančno oslabiti. Pripravljavci zakona zagotovo vedo, da RTV Sloveniji manjka za normalno, že zelo racionalizirano poslovanje 7 do 8 mio evrov. Nesporno je, da zelo natančno vedo, da bi 8 % izločitve pomenilo dodatnih 7,7 mio evrov manj denarja za programe. Od kod predlagatelju zakonov trditev, da to in izločitev enote Oddajniki in zveze (v nadaljevanju OZ), ne bi imelo posledic na »druga javna finančna sredstva«, razen za proračun, kjer se predvideva manjše izdatke v višini 5 mio evrov, ostaja velika neznanka. Ali denar RTV-prispevka, s katerim se financira RTV Slovenija, niso druga javna sredstva? Ali to, da ostane RTV Slovenija brez 7,7 mio evrov in z manj denarja iz RTV-prispevka, stroški pa bi se ji zaradi izločitve povečali za okoli 10 mio evrov, res ni omembe vredno v posledicah predloga zakona o RTV?

V pričujočem materialu smo se osredotočili na vse posledice morebitne izločitve OZ. Gre za dve temeljni dilemi. Prva je razlog izločitve OZ, druga pa, kdo naj bi bil lastnik morebitne družbe. Če bi se sedanja dejavnost OZ izločila v podjetje, ki bi mu RTV Slovenija morala plačevati oddajanje svojih programov, pa se postavlja ključno vprašanje, kako zagotoviti denar za to in koliko denarja, da se finančna situacija ne bi poslabšala. Pričujoči tekst daje zelo jasen odgovor, da bi bila že izločitev dejavnosti OZ v gospodarsko družbo Oddajniki in zveze d.o.o., izrazito nespameten korak. Če pa bi Vlada iz neznanega razloga vendarle vztrajala, da se nova družba ustanovi, bi bilo najbolj logično, da postane lastnik družbe RTV Slovenija.

Že sami predlagatelji povedo, da je sedanja ureditev dopustna, pod pogojem, da se zagotovi ločeno stroškovno računovodstvo. Ta pogoj je seveda izpolnjen. Računi so jasni, tako je povsem jasno, da je imela enota v letu 2019 skupaj 16,8 mio evrov prihodkov in 9,7 mio evrov odhodkov, tako da je presežek prihodkov nad odhodki (dobiček) 7,1 mio evrov. Seveda se ta presežek, realiziran kot del viška prihodka od tržnih dejavnosti, v celoti nameni za realizacijo programa, torej javne službe. Ker gre 8,9 mio evrov internih prihodkov »mimo« obračuna DDV, se ta ne obračunava. V primeru izločitve bi to postal dodaten strošek RTV Slovenija, korist pa bi imel proračun. Prav dejstvo, da se na trgu ustvarjeni pomembni prihodki lahko brez odtegljajev prelijejo v programe, je bil do zdaj razlog, da je enota ostajala znotraj RTV Slovenija, ob tem pa si je kar najbolj prizadevala povečevati prihodke in bila pri tem tudi uspešna..

Nelogično je, da predvidevanje predlagateljev, da bi izločena enota postala družba v državni lasti. Iz same obrazložitve jasno izhaja, da bi bil to unikum med državami zahodne Evrope. V Veliki Britaniji, Avstriji, Italiji, Španiji in na Finskem so bila takšna podjetja najprej v lasti javnih RTV, potem pa so jih ti bodisi prodali bodisi dopustili vstop podjetij in imajo še sedaj večinske deleže v družbah (ORF, RAI...). S prodajo dela podjetij so javne RTV pridobile znatna sredstva za svoje delovanje. Podjetja, ki so ostala solastniki, pa prejemajo precejšnje dobičke od njihovega delovanja. Edina od prikazanih držav, kjer je izločeni OZ v državni lasti, je Hrvaška. Predlagatelji navajajo, da so se hrvaški Odašiljači i veze (OiV) razvili v uspešno podjetje (leta 2018 so imeli 7,5 mio evrov dobička pred obdavčenjem, kar je domala prav toliko kot OZ znotraj RTV Slovenija, a na manjšem trgu). To je pravzaprav najboljši dokaz, da je delovanje OZ uspešno. Ker so bili v vzhodni Evropi oddajniki pod nadzorom vojske, je tako tudi v drugih državah bivšega Vzhodnega bloka. Torej za izločitev ne le da ni argumentov, ni niti argumentov za to, da bi lastnik novega podjetja postala država!

V obrazložitvi, kot rečeno, ni nič zapisano glede učinkov, ki bi jih izločitev v novo državno družbo imela za poslovanje RTV. Čeprav naj bi opravljala tudi javno službo, bi imela prevladujoči položaj na trgu in bi RTV tako morala plačevati za storitve oddajanja programov (celo po enakih cenah),

skratka enako kot vsi drugi komercialni najemniki storitev ali prostorov na antenskih sistemih. To pomeni, da bi RTV Slovenija dobila račune za 8,9 mio evrov, oziroma z DDV 10,86 mio evrov letno. Res je, da po izločitvi ne bi bilo več stroškov enote OZ znotraj RTV v višini 8,5 mio evrov, vendar tudi ne bi imela več eksternih prihodkov v višini 7,9 mio €. Od tega jih kar 6,9 mio evrov pridobi od ne-radiodifuznih organizacij, predvsem mobilnih in kabelskih operaterjev. Torej je še kako prisotna in uspešna na področju pridobivanja dodatnih prihodkov. V obrazložitvi so interni prihodki in stroški OZ v celoti spregledani. Tako ne drži, da bi bila RTV celo razbremenjena materialnih stroškov, ki pa nadalje v obrazložitvi sploh niso navedeni.

Po simulaciji rezultatov leta 2019 izhaja, da bi imela RTV brez Oddajnikov in zvez v tem letu namesto 3,2 mio evrov 12,2 mio evrov primanjkljaja. Torej za 9,0 mio evrov slabši rezultat! Na drugi strani pa bi lastniki nove družbe imeli dobiček pred obdavčenjem 7,1 mio evrov. Razlika v višini 1,9 mio evrov bi se preko DDV stekla neposredno v državni proračun. Sicer bi morali tudi lastniki podjetja plačati davek od dobička v višini okoli 1,4 mio evra, tako da bi jim ostalo čistega za delitev 5,7 mio evrov. Če bi bila lastnica RTV, potem bi se ji toliko vrnilo, če bi bila lastnica družbe država, bi bil tolikšen priliv v proračun. Zaradi velike dobičkonosnosti podjetja bi recimo RTV, če bi podjetje prodala, dobila za 35 do 40 mio evrov kupnine. Pravzaprav bi se ta povečala še za dodatnih 10 mio evrov, ker ima RTV veliko zemljišče na Belem križu, ki je v knjigah ocenjeno na 1,5 mio evrov, v resnici pa se bo po preselitvi oddajnika slednje lahko prodalo za neprimerno večjo vsoto.

Ker te kupnine ne bo prejela RTV Slovenija, je seveda vsakemu, ki se le malo spozna na finance (RTV Slovenija) jasno, da 10 mio evrov za dodatno plačilo novi družbi OZ d.o.o., nima! Če vemo, da je imela že v letu 2019 primanjkljaja 3,2 mio evrov, ki bo kljub nadaljnjim ukrepom racionalizacije v letu 2020 in 2021 narastel predvidoma na 7,5 mio evrov, potem je jasno, da bi izločitev OZ RTV pahnila v nelikvidnost, razen če bi ustanovitelj pokril ta izpad. Glede na to, da bi v primeru, če bi bila družba v njegovi lasti, dobil 10 mio prihodkov, mu to niti ne bi bilo težko. In tu se pokaže ves nesmisel predlaganega. Izločitev bi povečala stroške RTV, denar za stabilno finančno poslovanje RTV pa mora zagotoviti ustanovitelj.

Predlagatelji so zelo malo pozornosti namenili podrobnostim, ki bi jih bilo treba urediti ob izločitvi - cenitev in druge nujne postopke. Tega se seveda ne da narediti v treh mesecih.

Pomembno dejstvo je, da bi se ob sprejetju tega zakona v bistvu vzelo denar plačnikom RTV-prispevka in delno tudi zaposlenim na RTV. Oddajniki RTV Slovenija so bili namreč med vojno v veliki meri uničeni. Škoda je bila ocenjena na 10 mio tedanjih nemških mark. Predvideno je bilo, da bi RTV dobila za to namenski denar, pa v resnici ni dobila niti evra! Torej so vso izgradnjo oddajnikov in odpravo vojne škode v celoti plačevali plačniki RTV-naročnine, od leta 1998 pa RTV-prispevka. RTV in s tem tudi zaposleni so imeli zato nižje prihodke. Ko pa so oddajniki po letu 1996 postali dobičkonosni, se je to uporabljalo za obsežnejši in boljši program. Država za izgradnjo oddajniških točk in opreme torej ni prispevala nič. Te v resnici pripadajo plačnikom prispevka in to bi se jim zdaj preprosto odvzelo.

Ob tem država ni prispevala niti evra niti za prehod na nov način oddajanja, ko so se morali namesto analognih oddajnikov postaviti digitalni DVB-T (multipleks) oddajniki. Za to investicijo je RTV Slovenija porabila 8,5 mio evrov lastnih sredstev, ki jih je pridobila z vlaganjem v medvladno organizacijo EUTELSAT IGO. V tujini so ta obvezni prehod na digitalno oddajanje javnih RTV-servisov tako ali drugače financirale ali podprle domala vse države. Sproščene frekvence pa so prodale mobilnim operaterjem.

Zaključek iz pričujočega materiala je jasen: zdajšnja organizacija je z vseh zornih kotov neprimerno boljša od predlagane spremembe. Če pa bi se iz sicer nelogičnega razloga vztrajalo pri izločitvi enote OZ, naj to naredi RTV sama in postane lastnik nove družbe.

Predlog sprememb ZRTV-1

Določila o razlogih za izločitev enote Oddajniki in zveze iz RTV Slovenija

»V okviru RTV Slovenije deluje tudi organizacijska enota Oddajniki in zveze kot operater komunikacij in multipleksov, ki izvaja javno službo in tržne dejavnosti z analogno in digitalno tehnologijo. Javna služba obsega oddajanje, izmenjavo in prenos televizijskih, radijskih in multimedijskih programov RTV Slovenija, zagotavljanje prostora in souporabo antenskih sistemov, če je to tehnično izvedljivo, za oddajanje televizijskih in radijskih programov posebnega pomena z njihovimi napravami na oddajnih točkah RTV Slovenija, zagotavljanje vidnosti in slišnosti programov RTV Slovenija na območjih v zamejstvu, kjer živi slovenska narodna skupnost, skladno z meddržavnimi pogodbami, ter zagotavljanje prostora in souporabo antenskih sistemov, če je to tehnično izvedljivo, za oddajanje programov posebnega pomena za pokrivanje območij v zamejstvu, kjer živi slovenska narodna skupnost, skladno z meddržavnimi pogodbami, z njihovimi napravami na oddajnih točkah RTV Slovenija.«

Pomembno je tudi naslednje: »Ta bo še naprej izvajala naloge javne službe oddajanja programov RTV Slovenija, hkrati pa se Oddajniki in zveze v novi organizacijski obliki lahko ukvarjajo tudi s komercialnim razširjanjem analognih in digitalnih programskih in drugih vsebin najrazličnejšim ponudnikom na trgu.«

Še bolj zanimivo je, da iz obrazložitve izhaja, da naj bi bilo to za RTV celo koristno: »Iz Letnega poročila RTV Slovenija za leto 2019 je mogoče ugotoviti, da je OE OZ v letu 2019 realizirala 7,896.000 evrov prihodkov. V OE OZ je bilo na dan 31. 12. 2019 zaposlenih 84 delavcev. Stroški dela v OE OZ so v letu 2019 znašali 2,672.000 evrov.« Podatka, koliko je bilo ostalih odhodkov, ne boste zasledili. Bilo jih je za 5,885.000 evrov, tako da je imela enota skupaj 8,557.000 evrov stroškov. Morda so zaradi tega minusa v višini 625 tisoč evrov celo zapisali, da bi bila izločitev za RTV celo koristna.¹ Tudi v poglavju pojasnitve razlogov »3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva« ni niti besede, da bo moral ustanovitelj ta izpad sredstev nadomestiti. Pa izpad bo in to zelo velik! K eksternim prihodkom je namreč treba prišteti obračunane interne prihodke v višini 8,888.000 evrov, na drugi strani pa tudi interne stroške v višini 1,188.000 evrov. Skupni rezultat enote, za katero vzorno vodimo posebne evidence, kar potrjujejo revizije brez pripomb, je tako visoko pozitiven, in sicer ima presežek prihodkov nad odhodki v višini 7,075.000 evrov. Ta denar se kot del presežka tržnih prihodkov nad odhodki (skupaj z oglaševanjem in drugimi storitvami) ugotovi in uporabi za izvajanje javne službe! O tem v predlogu zakona ne boste izvedeli **ničesar**. V primeru izločitve, recimo že v letu 2019, **bi tako RTV Slovenija morala plačevati novemu podjetju 8,9 mio evrov, skupaj z DDV 10,9 mio evrov**. RTV si bo od 2 mio evrov vstopnega DDV lahko obračunala in kompenzirala z vhodnim DDV od 22 % le 17,6 %, ² tako da bi bil recimo leta 2019 dodatni strošek iz naslova DDV 1,7 mio evrov, skupaj z opravljeno storitvijo OZ za RTV 10,6 mio evrov. To je lahko ugotovljena direktna posledica izločitve. Res je, da zdaj predvsem skupne službe RTV za njih opravijo za 1,2 mio evrov storitev. Ali bo to tudi po izločitvi, ali bi v OZ prešlo določeno število zaposlenih, ki te storitve opravljajo, o tem v nadaljevanju.

Zakaj so Oddajniki in zveze sestavni del RTV Slovenija

Oddajniki najprej radijskih in potem TV signalov so bili v začetku praktično povsod po Evropi sestavni del javnih RTV organizacij. Bili so pravzaprav sestavni del procesa od zajema zvoka, pozneje slike, pa

¹ »Ocenjujemo, da bi se lahko zaradi izločitve Oddajnikov in zvez iz sistema javne radiotelevizije znižali materialni stroški RTV Slovenija.«

² RTV Slovenija poleg obdavčenega prometa opravlja tudi oproščen promet, za katerega ni priznana pravica do odbitka vstopnega DDV, zato si lahko odbije le sorazmerni del DDV, ki se pripíše obdavčenim transakcijam. Delež odbitka DDV se izračuna na letnem nivoju kot razmerje med obdavčenim in oproščenim prometom.

do možnosti poslušanja oz. gledanja. V 80. letih se je v zahodni Evropi že pokazala možnost, da se to področje komercializira. Pojavile so se zasebne radijske in TV postaje, tako da je prenos njihovih programov ustvarjal dodatne prihodke. V nekaterih državah se je krepil tudi sektor zračnih komunikacij počt oziroma že izločenih »telekomov«. Tako so se do konca 80-ih praviloma v večini zahodnoevropskih držav že oblikovala podjetja, na katera so javne RTV prenesle to svojo dejavnost. Oblike so bile različne. V številnih državah so RTV enostavno ustanovile svoja podjetja. Ne poznamo primera, da bi podjetje v svojo last iz RTV »izločila« država. Nekatere RTV so kot stoočetne ali večinske lastnice potem v družbe povabile druga podjetja. RAI Way, ki je sicer v 65 % lasti RAI, je dal del delnic celo na borzo. Države med lastniki nismo zasledili. Podobno je v Avstriji, kjer je dejavnost oddajanja radijskih in tv programov sicer še leta 2005 prenesena na novo firmo ORS, ki pa je v 60 % lastništvu ÖRF (<https://www.ors.at/en/the-ors-group/shareholder-structure/>). Preostali del pa je v lasti podjetja, ki je v posredni lasti avstrijske banke. Na Finskem so svojo izločeno firmo najprej delno, potem pa v celoti prodali francoski TDF. Na Danskem so prodali antenske stolpe, ne pa oddajnikov.

Po spremembi režimov se je tudi v vzhodni Evropi praviloma hitelo s privatizacijo in so se oddajniki in zveze kaj hitro podržavili in (potem) privatizirali. Tako se je zgodilo tudi na Hrvaškem, kjer so bili leta 2002 organizirani »Odašiljači i veze« kot delniška družba v 100 % lastništvu države, pri čemer ni HRT dobila nobene kompenzacije. HRT plačuje storitev oddajanja svojih programov po ceniku Oiv. Tudi to omogoča podjetju, da je leta 2018 izkazalo 7,5 mio € dobička pred obdavčitvijo. Pri tem je pomembno dejstvo, da na Hrvaškem še vedno sprejema TV signal prek prizemnega DVB-T omrežja 50 % gospodinjev, tako da še ni bilo odpovedi oddajanja komercialnih TV postaj kot v Sloveniji.

Zakaj pri nas oddajnikov niso izločili iz RTV sistema?

Ob osamosvojitvi se o izločitvi ni odločalo, čeprav so določeni predlogi bili. Verjetno je bil pomemben razlog to, da je v osamosvojitveni vojni leta 1991 nastalo veliko škode ravno na oddajniških centrih RTV, saj so bili cilj večkratnih intenzivnih letalskih napadov. O tem je več zapisanega v zaupnem poročilu iz leta 1991 in v knjižici *Valovanje skozi čas* (RTV Slovenija, več avtorjev; 2005), ki tudi sicer veliko pove o povezanost oddajnikov z ostalimi deli RTV. Dejstvo je, da se je RTV leta 1991 zaradi velikih poškodb soočila s potrebo obnoviti skoraj celotno osrednje oddajno omrežje. Zdaj se malo pozablja, da za to od države ni dobila povrnjene nastale škode. Vse druge organizacije, ki jim je bilo povzročeno uničenje, so dobile odškodnino. »Vojna škoda« je bila ocenjena na 9,8 mio DEM, kar je v sedanji vrednosti okoli 15 mio evrov. Verjetno je k temu prispevalo dejstvo, da je RTV Slovenija škodo takoj začela sanirati, pri čemer je dobila pomoč v obliki blagovnega kredita za obnovo dela oddajnikov od ÖRF. Kredit okoli 2 mio DEM naj bi RTV vračala s predvajanjem oglasov podjetij, s katerimi je ÖRF sodelovalo.

Obnova je trajala do 1992, ko so obnovili oddajanje programov. Temeljitejša obnova objektov in naprav pa je tekla vse do leta 1997. Politika pa je ravno zaradi zadolženosti RTV za oddajnike pustila stvari tako kot so bile, ker bi bila morebitna nova družba obremenjena s krediti. Po tem obdobju pa se je tudi RTV kot celota začela poglobljati v težave in kredite. Tedanje naročnine vlada ni hotela zviševati, ker je bila pomemben del košarice, s katero se je merila inflacija, na osnovi inflacije pa so se tedaj izračunale »revalorizacijske« obresti. Višje kot so bile, slabše je bilo za gospodarstvo. Ker so takrat že obnovljeni OZ začeli pridobivati denar od komercialnih radijskih in TV postaj, ki so se začele pojavljati, je bilo tedanjim odgovornim tako na RTV kot v vladi jasno, da bo v prihodnosti to pomemben dodaten vir prihodkov za RTV. Vodilni v OZ so ob popolni podpori vodstva RTV iskali vse potencialne možnosti za povečanje prihodkov. Konec leta 2000 je bil tako recimo na OZ že predviden presežek vseh prihodkov nad odhodki v višini 1,8 mio evrov. Omenili smo že, da je ta presežek naraščal in leta 2019 dosegel že 7,1 mio evrov. To je bilo moč doseči le s tržno naravnostjo vodilnih vse do danes. Pomembno je, da smo se vsi zavedali, da takšna ureditev **ni v nasprotju z ureditvami, kot jih predpisuje EU!** Direktive EU takšno vertikalno integracijo operaterja dovoljujejo ob pogoju, da ta zagotavlja storitve tudi drugim udeležencem na trgu pod enakimi pogoji, kar enota Oddajniki in zveze v celoti upošteva.

Poslovanje Oddajnikov in zvez v zadnjih letih

Delovanje OZ je odraz dogajanja na trgu telekomunikacijskih rešitev. Po obveznem prehodu iz analognega v digitalno oddajanje televizijskih programov (uporablja se kratica DVB-T – Digital Video Broadcasting – Terrestrial, običajno pa se uporablja kar »multipleks), so se prihodki in stroški poslovanja zmanjšali, saj se je število oddajnikov za TV programe lahko zmanjšalo. Trenutno ima RTV koncesijo za dva multipleksa, pri čemer so v prvem vsi programi RTV in en program posebnega pomena, v drugem pa so ostali le trije komercialni TV programi in programi TV Slovenija v resoluciji SD. Stroške drugega multipleksa komaj pokrivamo in se verjetno leta 2022 ne bomo več potegovali za obnovitev koncesije. Spomladi leta 2017 so namreč najprej programi Proplusa (Pop TV, A kanal ...), potem pa še Planet TV prenehali oddajati znotraj multipleksa. To je bila zelo premišljena marketinška poteza, saj so s tem prisilili kableske operaterje, posredno pa predvsem gledalce, da so jim začeli plačevati bistveno višje zneske za programe v paketih. Pogodbeno so zahtevali, da so njihovi programi v vseh paketih, tako da se operaterji dejansko niso mogli izogniti plačilu nadomestila za programe. To je zmanjšalo prihodke OZ že leta 2017, celoletni izpad v letu 2018 pa je bil že 557 tisoč evrov.

Predlagatelj zakona navaja, da naj bi se z izločitvijo OZ povečalo razširjanje programov prek DVB-T, ki naj po mnenju predlagateljev v Sloveniji ni zaživel. Ta trditev ne drži, saj je DVB-T v Sloveniji zaživel toliko, kolikor so slovenski izdajatelji TV-programov potrebovali. Z razvojem ostalih tehnologij je delež gledalcev DVB-T v zadnjih letih upadel do te mere, da je za nekatere izdajatelje postal nezanimiv. Onemogoča namreč zaračunavanje svojih programov! Pokazalo se je, da tudi uvedba PayTV na tej tehnologiji ni smotrna. V konkurenci kableskih in IPTV operaterjev DVB-T postaja manj pomemben. To se ne dogaja le pri nas, trend zmanjševanja deleža gledalcev DVB-T je prisoten po vsej Evropi. V Švici so DVB-T že ukinili. V naslednjih letih je pričakovati, da se bo interes za razširjanje programov po omrežjih DVB-T še zmanjšal.

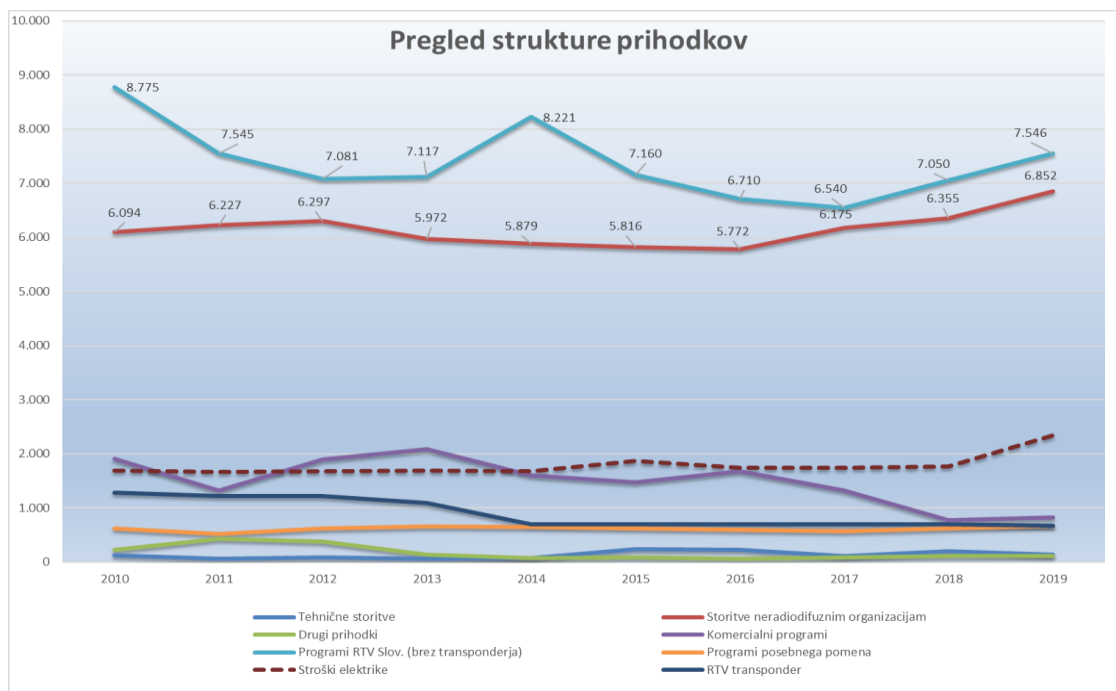
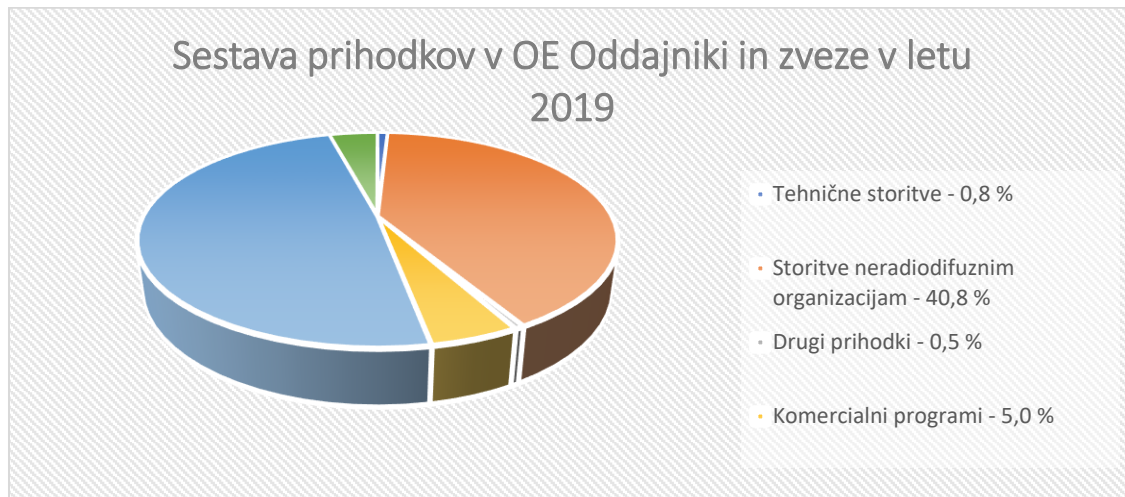
OE ODDAJNIKI IN ZVEZE										
										v tisoč Eur
PRIHODKI										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tehnične storitve	122	59	89	60	79	241	221	105	203	142
Storitve neradiodifuznim organizacijam	6.094	6.227	6.297	5.972	5.879	5.816	5.772	6.175	6.355	6.852
Drugi prihodki	231	425	385	136	67	89	67	85	110	109
Komercialni programi	1.909	1.326	1.893	2.090	1.598	1.471	1.679	1.326	780	831
Programi RTV Slovenija	10.055	8.765	8.301	8.208	8.924	7.863	7.414	7.243	7.753	8.212
Programi posebnega pomena	621	521	627	659	641	615	596	568	615	674
PRIHODKI SKUPAJ	19.032	17.322	17.591	17.125	17.189	16.095	15.748	15.502	15.816	16.820

Vendar pa so uspeli povečati prihodke od neradiodifuznih organizacij, od 5,772.000 evrov leta 2016 so do lani narasli na 6,852.000 evrov. To je za 19 %. Povečali so se tudi obračunani prihodki od RTV za zemeljsko oddajanje programov. Torej brez prihodkov za najem transponderjev.³ Razlog za to je v načinu izračunavanja cene za interni najem. V letu 2019 se je namreč občutno povečala cena električne energije.

Sedanja struktura prihodkov kaže na to, da le polovico prihodkov ustvarijo s storitvami za RTV Slovenija. Kar 40,8 % pa so prihodki, ki jih ustvarijo s storitvami neradiodifuznih organizacij. Med njimi so predvsem operaterji mobilne telefonije. Ti so tudi v celoti nadomestili izpad prihodkov ob ukinjanju

³ RTV je za potrebe radia in TV Slovenija najemala prek OZ transponderje za oddajanje 3 TV programov in radijskih na satelitu 16° za 439.000 evrov letno in za potrebe TV Koper-Capodistria in radia Capodistria na satelitu Hot Bird 13° za 264.000 evrov letno. Letos smo sklenili novo pogodbo za TV Slovenija za ceno 353.000 letno, za 13° pa smo prenehali oddajati.

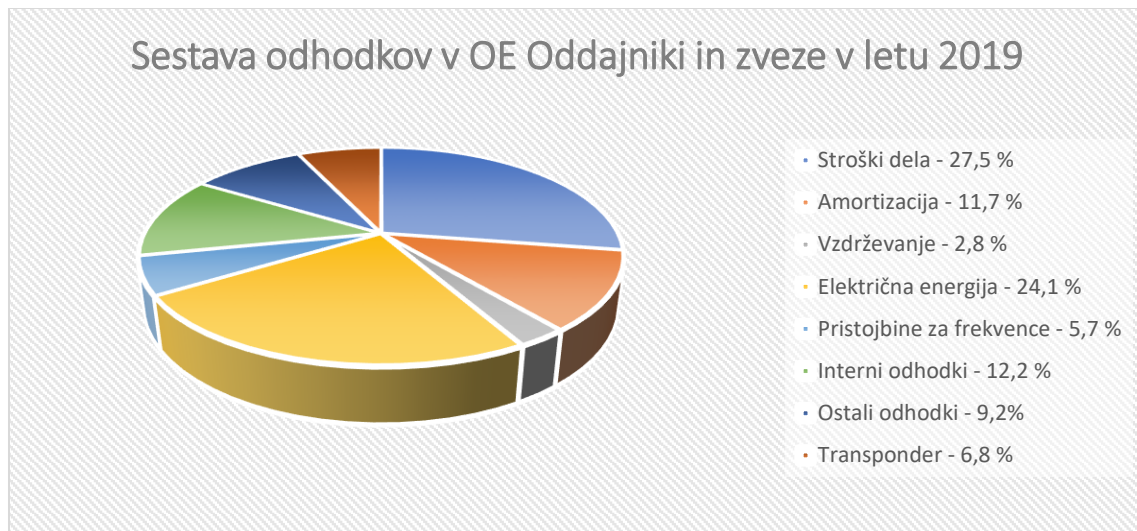
prenosov TV-programov komercialnih postaj. Samo v letu 2019 so se ti dodatni prihodki glede na leto 2018 povečali za 497 tisoč evrov. Skoraj polovica tega gre na rovaš doseženih višjih cen zaradi povečanja cene elektrike. Sicer so se od leta 2016 ti prihodki povečali za 1,080.000 evrov. Prek oddajniških sistemov gredo namreč tudi druge povezave, tudi za državne organe (kontrola letenja, policija, vojska in uprava za zaščito in reševanje). Fakturirana vrednost komercialnim programom se je nasprotno od leta 2016 od 1,679.000 evrov lani znižala na vsega 831 tisoč evrov.

Spremembe se bodo dogajale tudi vnaprej, vendar pa se za najmanjše lokacij vendarle pričakuje, da bo zanimanje naraščalo, saj so oddajniške in pretvorniške lokacije zelo primerne tudi za nove brezžične tehnologije (5G). OZ bo že v letu 2021 povečal tudi prihodke od oddajanja signala v radijskem digitalnem okolju DAB+. Na osnovi prejete koncesije bo namreč omogočil oddajanje dodatnih programov že v letošnjem letu drugi in tretji multipleks, ki bosta skupaj pokrivala celotno Slovenijo in bosta omogočala vključitev lokalnih in regionalnih radijskih programov, za katere je v sedanjem multipleksu zmanjkalo prostora.

Na stroškovni strani beleži OZ dve pomembni postavki. Prvo so plače, ki so v letu 2019 znašale 27,5 %, in električna energija s 24,1 %. Povedali smo že, da se je cena te v letu 2019, ko je prenehala veljati ugodna pogodba za nakup iz leta 2016, povečala. Ker se cene storitev oddajanja oblikujejo po stroškovnem principu, OZ uspeva povečanje cene elektrike v celoti prevaliti na najemnike ali postaje, za katere oddaja programe.

OZ je tako kot večina drugih enot znotraj RTV Slovenija v preteklosti že šel skozi precejšnjo kadrovske prevelitve. Leta 2010 je bilo konec leta zaposlenih 106 oseb, konec leta 2019 pa jih je bilo zaposlenih le še 84 (zmanjšanje zaposlenih v devetih letih za 20,8 %). Ukinjene so bile stalne posadke na vseh oddajniških centrih, razen na Krvavcu, in vzpostavljen centralni nadzor v Domžalah ob opučenem srednjevalovnem oddajniku. Temu primerno so se zmanjševali tudi stroški dela od 3,3 mio evro leta 2010 do 2,5 mio evrov leta 2015 (za 24,2 %). Po tem letu so se kljub nadaljnemu zmanjševanju števila zaposlenih stroški dela zaradi sproščanja omejitev ZUIF-a in sporazuma vlade s sindikati javnega sektorja povečali na 2,7 mio evrov (kar je še vedno 18,2 % manj kot leta 2010). OZ ima še možnost zmanjševanja števila zaposlenih, vendar ne več veliko, kajti zdaj gre predvsem za pripravo in izvedbo montaž in vzdrževanje sistemov. V kratkem bo moč opustiti tudi stalno posadko na Krvavcu. Tako se bo lahko v nekaj letih zmanjšalo število na okoli 80 zaposlenih. Zaposleni namreč vzdržujejo 206 oddajniških točk, na katerih obratuje 275 oddajnih enot digitalnih omrežij (DVB-T) in DAB ter 257 FM naših oddajnikov, programov posebnega pomena in komercialnih radijskih programov.

Seveda bi izločitev pomenila tudi, da bi morali v novem podjetju vzpostaviti funkcije, ki jih zdaj opravljamo znotraj RTV. V letu 2019 so na osnovi ocenjenih storitev, ki jih za OZ opravljajo službe v Skupnih dejavnosti RTV, te interno fakturirajo 1,188.000 evrov letno. Gre predvsem za finančno-računovodsko in kadrovske funkcije ter za storitve pravne službe.

Drugi stroški niso tako pomembni, razen amortizacije. Ta znaša 1,1 mio evrov in je bila leta 2019 11,7 % vseh stroškov. Pri tem je treba vedeti, da je bila amortizacija med letoma 2010 in 2014 okoli 2 mio evrov! Tedaj so bile naprave ob prehodu na digitalno oddajanje opredeljene kot digitalna oprema z le 6 ali 7-letno amortizacijsko dobo. Po 1. 1. 2016 je predvidena 10-letna amortizacijska doba, kar še vedno odgovarja dejanski življenjski dobi naprav.

Vse povedano pod črto pomeni, da je imela enota Oddajnikov in zvez vsa zadnja leta velik dobiček, ki se je v celoti porabljal za programske dejavnosti RTV Slovenija. Zakaj to ni omenjeno v pojasnilu za sprejem zakonov, ostaja vprašanje. Da bi formulacija iz obrazložitve, da bo OZ, d. o. o., »še naprej izvajala naloge javne službe oddajanja programov RTV Slovenija«, pomenila, da RTV ne bi plačevala za storitve, je malo verjetna.

REZULAT POSLOVANJA											v tisoč EUR
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
PRIHODKI SKUPAJ	19.032	17.322	17.591	17.125	17.189	16.095	15.748	15.502	15.816	16.820	
ODHODKI SKUPAJ	11.198	10.532	10.632	10.429	10.073	10.248	9.158	8.943	9.072	9.745	
KONČNI REZULTAT Z INTERNIMI RAZMERJI	7.834	6.790	6.959	6.696	7.116	5.846	6.590	6.558	6.743	7.075	

OZ je izvedel zahtevni prehod iz analognega v digitalno oddajanje TV programov

Zaradi sprostitve frekvenc za mobilno telefonijo in prehod na digitalno oddajanje sta tudi RTV oziroma OZ morala preiti na novo tehnologijo. Medtem ko so prehod na digitalno oddajanje javnih RTV-servisov tako ali drugače financirale ali podprle skoraj vse druge države, je v Sloveniji to finančno breme ostalo na RTV Slovenija. Najverjetneje zato, ker je RTV lahko večino opreme za prehod na digitalno oddajanje od leta 2006 do 2013 kupila z uporabo t. i. razvojnih sredstev. Torej dodatnega denarja, ki ga je RTV Slovenija pridobila z vlaganjem v medvladno organizacijo EUTELSAT IGO. Porabili so ga 8,5 mio evrov. Država je torej na račun RTV Slovenija ustvarila dvojni plus: ustvarila je dodatni prihodek od koncesij mobilnih operaterjev, ob tem pa pustila, da stroške prehoda na digitalno oddajanje nosi RTV Slovenija.

Ob tem sta bili z »razvojnimi sredstvi« izvedeni tudi investiciji za zagotovitev slišnosti v cestnih predorih (265 tisoč evrov) in postavitve mikrovalovnega hrbtencičnega omrežja (leta 2014 v višini 249 tisoč evrov). Skupaj je bilo za izvedbo investicij porabljenih 9,0 mio evrov tega dodatnega denarja. V vseh investicijah OZ od leta 2006 do 2014 je bilo teh dodatnih sredstev iz prodaje kapitalskih naložb kar 56,2 %.

Zaradi omenjene visoke amortizacijske stopnje je obračunana amortizacija vendarle presegala investicije, pri čemer pa praktično ni bilo potrebne investicije v OZ, ki je ne bi izvedli. Investicij je bilo v letih od 2006 do 2014 skupaj za 16,0 mio evrov, seštevek amortizacije pa za 18,4 mio evrov.

Kakšni bi bili izračuni uspeha, če bi bil OZ že zunaj RTV

Po podatkih za 2019 smo pripravili tudi simulacijo, kakšni bi bili učinki, če bi OZ že posloval kot d. o. o., tako za novo podjetje kot RTV in posledično za državo. Podatki sicer potrjujejo že povedano, pa vendar smo jih prikazali tako, da res ni nobenega dvoma.

Skupni prihodki iz poslovanja (torej eksterni in interni) za RTV v višini 133,0 mio evrov se porazdelijo na OZ, d. o. o., s 16,8 mio evrov, RTV Slovenija pa se znižajo na 116,2 mio evrov.

Med »normalne« prihodke OZ, d. o. o., se namreč »prestavijo« interni stroški za storitve, ki jih za RTV opravlja zdaj enota OZ. Pri RTV pa se pojavijo kot eksterni prihodki storitve, ki jih zdaj opravljajo skupne službe RTV v višini 1,2 mio evrov.

Pri stroških je zadeva nekoliko bolj zapletena. Dosedanji stroški se razporedijo med OZ, d. o. o., in RTV. Na novo se med stroški OZ, d. o. o., se pojavijo sedanji interni stroški v omenjeni višini 1,2 mio evrov. Veliko bolj dramatično pa se spremenijo stroški pri RTV. Pojavi se nov fiksni strošek v višini 8,9 mio evrov, kolikor so bili prej interni stroški.

Izračun se malo zaplete zaradi DDV. Zdaj je lahko RTV kot javni zavod od prejetih računov za blago in storitve pridobila povrnjene 4 odstotne točke DDV, ker je bilo razmerje med komercialnimi prihodki 79,9 proti 20,1. Po izločitvi OZ pa bi se delež komercialnih prihodkov v vseh prihodkih RTV znižal na vsega 14 %, tako da bi lahko odbijalo le še toliko odstotkov vstopnega DDV (3 odstotne točke). To pomeni, da se bodo stroški za plačilo oddajanja poleg 8,9 mio evrov povečali tudi še za del DDV, ki si ga ne bo mogla kompenzirati z vstopnim. Ocenjujemo, da bi to v letu 2019 pomenilo dodatne stroške za 1,7 mio evrov letno. Vendar bo moral tudi OZ, d. o. o., zaradi teh dodatnih eksternih prihodkov

odrinili precej več DDV kot zdaj. Na 16,8 mio evrov zaračunanih storitev bo moral zaračunati 3,7 mio evrov. Od tega bo lahko kot obveznost zmanjšal za zaračunane stroške v višini 1,2 mio evrov. Seveda pa bo lahko podjetje obračunavalo celotni znesek vhodnega DDV. V naslednjih letih bo zato tudi izkazana vrednost investicij nižja, ker pa bo to šlo postopno, je v izračunu nismo upoštevali. Učinek v izračunu uspeha se bo pokazal z leti in po dobrih 7 letih bo znesek verjetno nižji za okoli 200 tisoč evrov. Zaradi teh znižanj pri variabilnih in fiksnih stroških bi imel OZ, d. o. o., za 900 evrov boljši rezultat.

Izračun uspeha v primeru izločitve OZ iz sistema RTV			
	Realizacija 2019		
	RTV	OZ	RTV brez OZ
Prihodki od RTV-prispevka	95.827.105		95.827.105
Prihodki od oglaševanja	13.785.104		13.785.104
Prihodki OZ od RTV Slovenija		8.887.975	
Ostali komercialni prihodki	9.979.889	7.896.410	2.083.479
Prihodek RTV od OZ			1.188.322
Prihodki od sofinanciranja - Urad za narodnosti	1.725.237		1.725.237
Drugi prihodki od sofinanciranja	717.089		717.089
Sprememba vrednosti zalog	-11.823		-11.823
EKSTERNI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	122.022.600	16.784.385	115.314.513
INTERNI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	10.930.830		854.533
SKUPAJ PRIHODKI IZ POSLOVANJA	132.953.430	16.784.385	116.169.046
Variabilni stroški	25.447.878	631.271	24.816.607
Stroški OZ ki zaračunava RTV (prej interni stroški)		1.188.322	
Stroški dela redno zaposlenih	73.057.235	2.672.037	70.385.198
Fiksni stroški	17.195.987	3.928.752	13.267.235
Stroški storitev OZ za RTV (prej interni stroški)			8.887.975
Amortizacija osnovnih sredstev	9.645.552	1.133.525	8.512.027
Rezultat iz naslova terjatev - ostalo	63.765	3.917	59.848
DDV od zaračunanih storitev OZ za RTV, ki se ga ne da odbiti			1.688.715
Povečani stroški zaradi znižanja pravice do odbitka DDV iz 20% na 14%			153.377
Ostali stroški	1.185.095		1.185.095
INTERNI ODHODKI IZ POSLOVANJA	10.930.830		854.533
STROŠKI SKUPAJ	137.526.343	9.557.824	129.810.611
REZULTAT IZ POSLOVANJA	-4.572.913	7.226.560	-13.641.565
Finančni prihodki	1.522.985		1.522.985
Finančni odhodki	151.433		151.433
REZULTAT IZ REDNEGA DELOVANJA	-3.201.361	7.226.560	-12.270.014
Drugi prihodki	426.101	15.028	411.072
Drugi odhodki	425.188	167.000	258.188
INTERNI ODHODKI IZ POSLOVANJA	-3.200.449		854.533
KONČNI REZULTAT	-3.200.449	7.074.588	-12.117.130
Povečana izguba zaradi izločitve OZ			-8.916.680
Dodatno zmanjšanje prihodkov, če RTV ne bi več zaračunaval svojih storitev OZ			-1.188.322
SKUPAJ			-10.105.002

Pri RTV pa je situacija drugačna. Ker bi se zdaj namesto 20 % obračunanega DDV odbijalo 14 % (na neto ceno brez DDV), je za resnični strošek treba dodati 19 %. Zaradi računa OZ, d. o. o., in nemožnosti velikega odbitka bo RTV plačala dodatnih 1,7 milijona evrov, pri vseh drugih stroških pa še dodatnih 150 tisoč evrov. Tako to pomeni višje stroške za 1,8 mio evrov. Prav tako se bo nižji odbitni delež odražal na »dražjih« investicijah, saj bo povečan delež davka bremenil tudi investicije (ocenjeno za 130 tisoč evrov). Skupni učinek znaša 2,0 mio evrov.

OZ, d. o. o., bi imel tako 7,1 mio dobička pred obdavčitvijo. Tega bi lahko v celoti pobrala država. Okoli 1,4 mio evrov kot davek (natančno je težko predvideti, saj se od osnovnega davka lahko uveljavljajo olajšave zaradi investiranja).

Presežek odhodkov nad prihodki RTV Slovenija pa bi se drastično povečal. Od 3,2 mio evra, izkazanih leta 2019 na 12,2 mio evra oziroma za 9,0 mio evrov! Če pa bi se OZ odločil in poiskal izvajanje storitev, ki jih zdaj zanj opravlja RTV, drugje, pa bi primanjkljaj narasel še za 1,2 mio, torej kar na 13,4 mio evrov.

Veliki zmagovalec te operacije bi bila seveda država, ki bi pobrala višji DDV za 2,5 mio evrov in še davek od dobička v višini okoli 1,4 mio evrov. Ob tem, da bi si lahko izplačala tudi preostanek dobička 5,7 mio evrov. Torej bi bil skupni dobiček za državo 9,6 mio evrov. Bi bil, če ne bi ustava R. Slovenije in večkrat izraženo stališče Ustavnega sodišča jasno opredelilo dobro delujočo RTV Slovenija kot pogoj za demokratičnost in tako ustanovitelju naložilo, da tak servis v zadostni meri financira. Torej bo moral ustanovitelj, torej država, na ustrezen način zagotoviti financiranje praktično v enakem obsegu, kot je njegov izplen. Kar je seveda logično!

In to je čar odločitve politike in vodstva RTV po 1995, da ni razloga, da bi dejavnost izločili in potem prek proračuna izgubo RTV-ju nadomeščali. Da bi izpad nadomeščali prej z višjo naročnino in pozneje s prispevkom, pa ni bilo resno računati. Verjetno tudi zdaj ne.

Vendar je bila odločitev dobra le ob dejstvu, da je bilo vodstvo OZ ob podpori vodstva RTV učinkovito pri razvoju in posledično pridobivanju prihodkov na trgu. Ali bi bili v prihodnje pri tem uspešnejši kot zdaj v okviru RTV, oziroma za koliko, je težko reči. Možno je, da bi zaradi izločitve iz sistema javnega sektorja in možnega stimuliranja uspešnih lahko bili prihodki res malo boljši. Morda 5 %, ampak to pri prihodkih na trgu (brez RTV) znese samo okoli 400 tisoč evrov. Težave, ki bi jih s tem povzročili, pa bi bile veliko, veliko večje. Če drugega ne, bi nujno dodatno financiranje RTV iz proračuna pomenilo tudi vključitev dodatne obveznosti v izračun za davčno zlato pravilo.

Drugačno poslovanje v primeru izločitve

Vse zapisano v prejšnjem poglavju je simulacija glede na dosedanje poslovanje. V primeru izločitve OZ bi RTV moral razmisliti o spremembah, ki bi jih prinesla nova situacija. Zelo verjetno je, da bi se obseg poslovanja v primeru izločitve spremenil.

Osnutki sprememb zakona o prihodnjih odnosih, ki se bodo spremenili, nič ne govori. Ti so seveda bistveno odvisni tudi od tega, ali RTV res ne bi bila izključna ali vsaj večinska lastnica. Zdaj RTV Slovenija plačuje kot ostale nekomercialne postaje storitve OZ po cenah, oblikovanih na osnovi stroškovnega principa. To pomeni, da se izračunajo stroški za vsako posamezno storitev in se ugotovi vrednost točke, ki pokrije vse stroške. Ne nudi pa zaslužka niti nadomestila za uporabo kapitala. Cene morajo biti zaradi prevladujočega položaja enake za vse. Oblikovanje cen bi bilo ob izločitvi v celoti prepuščeno vodstvu novega podjetja. In seveda – imeli bi izjemen pogajalski položaj nasproti RTV Slovenija! Treba bi bilo videti, ker bi bilo podjetje v 100 % lasti države, ali bi bilo kakršno koli oblikovanje cen pod stroškovno ceno s stališča regulacije svobodnega trga dopustno.

Velika verjetnost je, da bi se cene tudi za RTV povišale. Pojavi se vprašanje, ali bi RTV Slovenija ob sprejetju zakona lahko uspelo zagotoviti vsaj sedanje stroškovne cene. Sicer bo vodstvo zelo verjetno sledilo maksimiranju dobička. Posebno če bi se podjetje preneslo na SDH ali morda na novi demografski sklad.

Na drugi strani bi moralo vodstvo RTV stroške minimizirati, ker zdaj ne bodo avtomatsko pokriti s presežkom od drugih storitev. To pa pomeni, da bi morali razmisliti, ali bi še naprej najemali storitve za zagotavljanje dostopnosti predvsem TV kanalov do zadnjih dolin in dolinic. Znan je podatek, da je le še 5 do največ 10 % takšnih lastnikov TV sprejemnikov, ki ne morejo sprejemati signala tudi prek kablov.

Torej bi se tudi RTV zastavilo vprašanje, ali bi še naprej imela oddajanje v »zraku« (točneje multipleksu), in če še, ali v sedanjem obsegu ali pa z opustitvijo določenih oddajnikov. RTV bi zakonske obveznosti zagotovitve signala lahko lažje izpolnila z obstoječo retransmisijo prek satelita. Zagotovo bi tudi takoj prenehala oddajati TV-programe v SD tehniki, ki so zdaj zaradi prostih kapacitet vključeni v multipleks C. Oddajamo jih samo zaradi zelo majhnega števila zastarelih TV sprejemnikov ali konverterjev, ki še nimajo HD možnosti.

Vsekakor bi se karte nekoliko premešale. K temu pa bi svoje dodal tudi razvoj tehnologije, predvsem uvajanje nove tehnologije 5G, in napredovanje možnosti drugih prenosov (optike tudi na večje razdalje, mikrovalovne povezave za zagotovitev internetnih povezav ...). Zelo verjetno je, da bi se segment oddajanja programov lahko zmanjšal, segment za druge komercialne najemnike in državne organe pa bi lahko ostal na sedanjem nivoju ali se celo povečal. Da bi OZ, d. o. o., stopila na trg drugih elektronskih komunikacij, kot navaja v obrazložitvi predlagatelj, pa ni verjetno. Konec koncev je tu že Telekom, ki je tudi v večinski državni lasti, in še trije veliki operaterji, ki poleg interneta ponujajo tudi prenos TV programov.

To, da imamo OZ znotraj RTV, nikakor ne zmanjšuje naše osredotočenosti na program, kot je bojazen predlagatelj. Resnica je ravno obratna. Kadarkoli je bilo treba zagotavljati povezave z oddaljenih prizorišč, so zaposleni v oddelku zvez vedno sodelovali z zaposlenimi v produkciji. To bi znalo v primeru izločitve pomeniti določene težave. Razvojni oddelek OZ danes tudi tesno sodeluje z razvojem Televizije Slovenija, Radia Slovenija in MMC, kar poslušalcem in gledalcem prinaša nove storitve.

Zakaj se sploh ustanavlja podjetje v državni lasti?

Predlagatelji sploh ne obrazložijo, zakaj naj bi se novo podjetje v državni lasti ustanovilo. Ob tem vemo, naj bi država ne bila direktna lastnica državnih podjetij. Zato ima zdaj SDH. Torej je to nenavadno.

Omenili smo že dobre prakse, namreč da če se ugotovi, da bi bilo novo podjetje smotrno ustanoviti, potem bi bilo logično, da bi ga ustanovila RTV Slovenija sama. Zakon o zavodih ne prepoveduje zavodom možnosti, da bi v gospodarskih družbah pridobili lastniške deleže. V 20. členu je takšna možnost predvidena, pri čemer pa zakon zahteva soglasje ustanovitelja (ZZ v 20. členu določa, da lahko zavod razširi svojo dejavnost ali pa v okviru svoje dejavnosti ustanovi drug zavod ali podjetje s soglasjem ustanovitelja). Tega niti ne bi bilo težko uresničiti, kajti RTV Slovenija bi v novo družbo prenesla vrednost opreme, svoje znanje in veščine, novi partner pa bi prispeval denar, s katerim bi novo podjetje od RTV odkupilo osnovna sredstva.

V primeru, da naj bi bila RTV iz katerega koli razloga izključena iz lastništva novega podjetja, bi morda po ustreznih postopkih podjetje oz. dejavnost prodali najboljšemu ponudniku in kupnino namenili za zagotovitev denarja za delovanje RTV Slovenija. Podobno kot je to v preteklosti že bilo v primeru solastništva RTV v Telerayju, ki se sicer ni najboljše končalo, ali pa vlaganje v EUTELSAT IGO. Na osnovi rezultatov leta 2019 je bila narejena hitra ocena in za podjetje bi prihodnji kupec verjetno lahko odštél od 28 do 40 mio evrov. Ob tem pa se ve, da je RTV lastnik tržno zelo zanimivega zemljišča na Belem Križu, kjer se bosta srednjevalovna oddajnika za Radio Koper in Capodistria v naslednjih letih ugasnila. Verjetna vrednost zagotovo presega 10 mio evrov. Ker se to ve, je jasno, da si želi to rento prilastiti novo podjetje oziroma država.

Naj še omenimo, da poznavalci sodijo, da je čas za obravnavo ponujene zakonske podlage, torej predviden čas za »izločitev« občutno prekratek. Izločitev enote Oddajniki in zveze iz javnega zavoda in vzpostavitev nove družbe v lasti države je vendarle zahtevno pravno opravilo. Zagotovo se tega ne da narediti v treh mesecih, saj gre za »izčlenitev«. Za to je treba izvesti cenitev celotne aktive (ja, tudi vrednosti lokacij in omenjenega zemljišča na Belem Križu) pravnega subjekta za to, da se potem lahko

opredeli, kakšna je vrednost aktive, ki bi se izločila. Verjetno bi bil potreben tudi revizijski pregled za to, da se potrди, da je predlagana izločitev ustrezna. Zelo verjetno bi bilo treba narediti še nekaj zahtevnih korakov. Seveda tudi bolj natančno analizo, poslovni načrt tako novega podjetja kot »preostanka RTV«.

Ta pa bi v vsakem primeru pokazala, da »ostanek« RTV Slovenija za izvajanje nalog po tem delu nespremenjenega zakonov nima zadosti sredstev! Ker pa mora ta zagotoviti ustanovitelj, bi seveda morali odgovorni tako v politiki, v javnosti kot na RTV sprejem takšnega zakona izpodbijati. Naj tu omenim očitno spregledano dejstvo, da naj bi se v nekaterih državah ob izločitvi oddajnikov RTV zagotovilo večletno oddajanje po posebnih cenah.

Iz vsega povedanega izhaja, da je predlog o izločitvi OZ povsem nedorečen in za RTV Slovenija, pa tudi za njenega ustanovitelja (torej državo) škodljiv! Ukrep bi prinesel samo dodatne stroške RTV, posredno seveda tudi ustanovitelju. Tako tudi za državo ne bi bilo resnične koristi, le proračun bi bil »napihnjjen« s prihodki na eni strani in odhodki na drugi. Izločitev bi ogrozila sedanje od politike neodvisno financiranje programskih vsebin. To je nujno, ker je število plačnikov RTV prispevka v Sloveniji enostavno premajhno.

Ob tem je na osnovi povedanega jasno, da gospodarskih razlogov, ki bi opravičevali izločitev, ni. Še večjo tržno naravnost vodilnih bi morda dosegli tudi s spremembo sedanje oblike organiziranja RTV v javni zavod. Ampak to je že druga, bolj zahtevna tema.

Priloge:

Členi, ki se spreminjajo (celotni predlog je na <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=11493>):

1. člen

(1) Vlada Republike Slovenije v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona ustanovi gospodarsko družbo Oddajniki in zveze, d. o. o. (v nadaljnjem besedilu: družba), ki je v 100-odstotni lasti Republike Slovenije.

(2) Vlada Republike Slovenije v treh mesecih od uveljavitve tega zakona sprejme vse potrebne akte za vpis družbe v sodni register.

(3) Družba se ustanovi z namenom opravljanja javne službe, ki obsega naslednje dejavnosti:

- oddajanje radijskih in televizijskih programov RTV Slovenija prek oddajnikov in zvez ter drugih infrastrukturnih objektov oziroma naprav (v nadaljnjem besedilu: radijska in televizijska infrastruktura);
- oddajanje radijskih in televizijskih programov s statusom programa posebnega pomena po zakonu, ki ureja medije (v nadaljnjem besedilu: programi posebnega pomena), z njihovimi napravami na oddajnih točkah oddajnikov in zvez;
- zagotavljanje vidnosti in slišnosti radijskih in televizijskih programov RTV Slovenija in programov posebnega pomena, zlasti na območjih v zamejstvu, kjer živi slovenska narodna skupnost, v skladu z meddržavnimi pogodbami;
- vzdrževanje in skrb za razvoj radijske in televizijske infrastrukture ter za njeno tehnološko usklajenost s predpisi Evropske unije;

– digitalno oddajanje programov v skladu z zakonom, ki ureja digitalno radiodifuzijo.

(4) Poleg javne službe lahko družba opravlja tudi naslednje tržne dejavnosti:

- oddajanje radijskih in televizijskih programov, ki ne spadajo pod dejavnost javne službe;
- tehnične in telekomunikacijske storitve, ki niso sestavni del javne službe;
- dajanje oddajne infrastrukture in drugih nepremičnin v najem.

(5) Na družbo se prenesejo sredstva, pravice in obveznosti, ki so bila ob uveljavitvi tega zakona v skladu z Zakonom o Radioteleviziji Slovenija (Uradni list RS, št. 96/05, 109/05 – ZDavP-1B, 105/06 – odl. US, 26/09 – ZIPRS0809-B in 9/14) in Statutom javnega zavoda Radiotelevizija Slovenija (Uradni list RS, št. 106/06, 9/12, 55/14, 34/15 in 3/17) v upravljanju oziroma izvajanju Organizacijske enote Oddajniki in zveze.

(6) Prenos sredstev, pravic in obveznosti iz prejšnjega odstavka se izvede na podlagi delitvene bilance in akta o delitvi sredstev, pravic in obveznosti, ki ju sprejme Nadzorni svet Radiotelevizije Slovenija na predlog Generalnega direktorja Radiotelevizije Slovenija najpozneje v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(7) Družba je v delu, ki se nanaša na prenesena sredstva, pravice in obveznosti iz šestega odstavka tega člena, pravni naslednik Radiotelevizije Slovenija.